

VALTIONEUVOSTON ASETUS MAANPUOLUSTUKSEN KANNALTA ERITYISSUOJATTAVISTA KOHTEISTA

1 Johdanto

Puolustusvoimista annetun lain 15 §:n 8 momentin (HE 187/2016) mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavien kohteiden määritelmästä, niihin pääsystä sekä niiden salassapidosta.

Asetuksessa määriteltävissä kohteissa viranomaisvalvonnan jakautuminen on ollut epäselvää. Asetuksella selkeytettäisiin tältä osin oikeustilaa.

Puolustusvoimille on annettu yleisestä lainsäädännöstä poikkeuksia suorittaa maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavissa kohteissa viranomaistarkastukset puolustusvoimien sisäisesti. Lisäksi eräissä tapauksissa tarkastukset suoritetaan puolustushallinnon sisäisesti. Tällaisia poikkeuksia on säädetty muun muassa kemikaalilaissa (599/2013), vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005), sähköturvallisuuslaissa (1135/2016), painelaitelaissa (1144/2016) ja terveydensuojelulaissa (763/1994).

Maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavat kohteet sijaitsevat puolustusvoimien alueilla, joille pääsyä rajoitetaan jo puolustusvoimista annetun lain 15 §:n nojalla. Maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavat kohteet saattavat kuitenkin olla erityislainsäädännön nojalla toisen viranomaisen tarkastustoimivallan alaisia. Näissä laeissa on säädetty puolustusvoimille yleisistä säännöksistä poikkeuksia. Kohteiden määrittelyä puolustusvoimien sisäisellä määräyksellä ei voida pitää tarkoituksen mukaisena. Lisäksi kohteisiin sovellettavista menettelyistä säädettäisiin puolustusministeriön asetuksella viranomaistarkastusten selkeyttämiseksi.

Maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavia kohteita olisivat etenkin maanpuolustukselle keskeiset valtakunnalliset tiedustelu-, valvonta-, johtamis-, viesti-, sähkö-, tietoliikenne-, ase- ja huoltojärjestelmät sekä niiden osat, rakenteet ja tilat, joiden paljastuminen tai tuhoutuminen aiheuttaisi merkittävää vahinkoa maanpuolustukselle tai puolustushallinnolle, ja joihin pääsyä tai joista viranomaisille annettavia tietoja olisi turvallisuussyistä tarpeen rajoittaa.

2 Yksityiskohtaiset perustelut

1 §. *Soveltamisala.* Pykälässä säädettäisiin asetuksen soveltamisalasta. Pykälän mukaan asetuksessa säädettäisiin maanpuolustuksen kannalta erityissuojattava kohteen määritelmästä, kohteista, niihin pääsystä ja kohteisiin koskevan tiedon salassa pidosta.

2 §. *Määritelmä.* Pykälä sisältäisi maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavan kohteen määritelmän. Määritelmän mukaan maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavia kohteita olisivat sellaiset maanpuolustukselle keskeiset valtakunnallista tiedustelu-,

valvonta-, johtamis-, viesti-, sähkö-, tietoliikenne-, ase- ja huoltojärjestelmät tai niiden osat, rakenteet tai tilat, toiminta tai materiaalia taikka johtamistila, joiden paljastuminen tai tuhoutuminen aiheuttaisi merkittävää vahinkoa maanpuolustukselle tai puolustushallinnolle, ja joihin pääsyä tai joista viranomaisille annettavia tietoja on turvallisuussyistä tarpeen rajoittaa. Kohteita ei voida niiden salassapitointressin takia ilmoittaa tarkemmin.

Maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavan kohteen määritelmän kautta määriteltäisiin ne kohteet, joita koskevat viranomaistarkastukset puolustusvoimissa tai puolustushallinnossa hoidettaisiin sisäisesti. Se, mitä viranomaistarkastuksia maanpuolustuksen kannalta erityissuojattaviin kohteisiin ei sovellettaisi, määriteltäisiin substanssilakien perusteella annettavilla asetuksilla.

Tarkastustoiminnasta ja muista poikkeuksista substanssilakeihin säädettäisiin erikseen poikkeuksia koskevissa puolustusministeriön asetuksissa.

3 §. *Maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavat kohteet.* Pykälässä määriteltäisiin ne konkreettiset kohteet, jotka olisivat maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavia kohteita. Määritelmän mukaisesti pykälässä säädetyistä kohteista annettavia tietoja olisi turvallisuussyistä tarpeen rajoittaa. Maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavista kohteissa puolustusvoimat tai puolustushallinto suorittaisi tarkastukset sisäisesti.

4 §. *Pääsyoikeus.* Pykälässä säädettäisiin siitä, keillä olisi pääsyoikeudesta maanpuolustuksen kannalta erityissuojattaviin kohteisiin, mikä taho pääsyoikeudesta päättäisi ja kuinka pääsyoikeuksia hallinnoitaisiin.

Maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavat kohteet sijaitsevat puolustusvoimien hallinnoimilla alueilla, joihin pääsyä on jo muutenkin rajoitettu.

5 §. *Suojauksen lakkaaminen.* Pykälän mukaan maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavaa kohdetta ei pidettäisi enää maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavana kohteena, jos kohde ei enää täyttäisi 2 §:n määritelmää.

Kohteessa, joka ei enää täyttäisi määritelmää, viranomaistarkastuksia saisi tehdä yleisen puolen lainsäädännön mukainen viranomainen.

6 §. *Salassapito.* Pykälässä olisi viittaus säännös viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin. Maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavat kohteet ja niitä koskeva tieto on tietoa, joka on salassa pidettävää julkisuuslain 24 §:n 10 kohdan mukaan. Lisäksi maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavat kohteet ja niitä koskevaa tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävää, ei saa ilmaista julkisuuslain 23 §:n nojalla.

Ilmaisukiellon rikkomisesta säädetään julkisuuslain 35 §:ssä, jonka mukaan ilmaisukiellon rikkomisesta tuomitaan rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan tai jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

7 §. *Voimaantulo.* Asetus tulisi voimaan päivänä kuuta 2017.

3 Taloudelliset ja viranomaisten toimintaan kohdistuvat vaikutukset

Esityksellä ei olisi taloudellisia vaikutuksia. Asetuksessa säädettävät asiat vastaisivat sitä, mitä nykyisinkin maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävistä kohteiden määritelmästä on ollut asian tila.

Asetuksella selkeytettäisiin viranomaisten toimivaltajako maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavien kohteiden osalta.

4 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu virkamiestyönä puolustusministeriössä. Valmisteluun on osallistunut pääesikunta.

5 Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin hallituksen esityksessä 187/2016 edistetyt säädösmuutokset.